

N:o 24.

Ank. till Riksd. kansli den 3 mars 1899, kl. 3 e. m.

*Utlåtande i anledning af Kongl. Majts proposition angående
åtgärder till förekommande af skogshärjning af insekten
nunnan.* (I. A.)

Under åberopande af bilagdt statsrådsprotokoll öfver finansärenden den 23 nästlidne januari har Kongl. Maj:t i en samma dag aflåten proposition (n:o 16) föreslagit Riksdagen medgifva,

att till ersättande af de enligt kongl. bref den 30 september 1898 och den 13 januari innevarande år angående åtgärder till förekommande af skada af larven till fjärilen nunnan, till domänstyrelsen af statskontoret utbetalade belopp äfvensom för vidtagande i hufvudsaklig öfverensstämmelse med domänstyrelsens och landtbruksstyrelsens förslag af åtgärder till bekämpande af insekten nunnans härjningar måtte af innevarande års skogsmedel få användas ett belopp af högst 200,000 kronor.

I åberopade statsrådsprotokollet meddelas att K. Maj:ts befallningshafvande i Södermanlands län i särskilda, den 17 och den 24 augusti 1898 till statsrådet och chefen för civildepartementet aflåtna skrivelser anmält, att under samma års sommar inom Björkviks och Kila socknar af Jönåkers revir och nämnda län stor förödelse å skog anstälts af den

till fjärilarnas ordning hörande insekten nunnan (*Psilura monacha*) och hade Kongl. Maj:ts befallningshafvande dervid tillika framhållit önskvärdheten, att för vinnande af närmare kännedom om denna skadeinsekt, för hvars utrotande eller oskadliggörande inga verksamma medel ännu syntes vara kända, dess utveckling och utbredningssätt måtte göras till föremål för iakttagelser af sakkunniga personer för att derigenom få utrönt, i hvad mån skydd mot insekten kunde beredas.

I häröfver infor dradt utlåtande hade domänstyrelsen och landtbruksstyrelsen anfört, att domänstyrelsen med anledning af förut erhållen kännedom om insektens härjningar förordnat dels lektorn vid skogsinstitutet, filosofie doktorn A. Nilsson att å ort och ställe göra undersökning om insekthärjningen samt att deröfver afgifva berättelse, dels ock tillförordnade jägmästaren i Jönåkers revir C. G. Ramstedt att, för vinnande af fullständig kännedom om insekthärjningen, bestämma gränserna för de områden, å hvilka skada eller äggläggning af insekten under året skett, äfvensom å förefintliga kartor så väl angifva dessa gränser som ock beteckna och särskilja de områden, som vore i olika grad angripna, hvarefter kopior af kartorna, åtföljda af arealbeskrifningar öfver de särskilda områdena jemte en sammandragskarta, skulle till domänstyrelsen insändas; och hade domänstyrelsen derjemte i cirkulärskrifvelse till jägmästarna i Stockholms, Jönåkers, Gripsholms, Daga, Finspångs, Ombergs och Kinda revir föreskrifvit, att af insekten nunnan i öfrigt möjligen äggbelagda områden inom sagda revir skulle å marken utmärkas och berättelse derom till domänstyrelsen ingifvas. Innan förenämnda utredningar hunnit avslutas, ansåge embetsverken sig icke böra framlägga förslag till åtgärder för insektens bekämpande, men då i hvarje fall det skulle vara till stor fördel att i de trakter af Preussen, Bayern och Österrike, der härjningar af insekten nunnan förekommit under de senare åren, inhemta fullständig praktisk kännedom om utförandet af det till insektens bekämpande nu brukliga och verksamma åtgärder, hade embetsverken hemställt, att domänstyrelsen måtte bemyndigas att förordna lämplig skogstjensteman att för berörda ändamål afresa till nämnda länder, äfvensom att till bestridande af de med resan förenade utgifter samt till betäckande af kostnaderna för redan verkställda och vidare erforderliga undersökningsarbeten angående insektens utbredningsområde till domänstyrelsens disposition måtte ställas ett belopp af 7,000 kronor.

Den 30 september 1898 hade Kongl. Maj:t dels bemyndigat domänstyrelsen att förordna lämplig skogstjensteman att företaga den af embets-

verken föreslagna resan, dels ock till bestridande af kostnaderna för densamma äfvensom för undersökningarna anvisat ett belopp af 7,000 kronor.

Sedan till domänstyrelsen inkommit dels berättelse från lektor Nilsson om hans undersökningar och iakttagelser rörande insekten nunnans härjningar, dels en af extra jägmästaren Ramstedt med biträde af extra jägmästaren H. Fogelberg upprättad sammandragskarta med beskrifning öfver de af insekten härjade eller infekterade trakterna, dels ock en af extra jägmästaren C. G. Timberg, som af domänstyrelsen förordnats att företaga omförmälda studieresa i Tyskland och Österrike, afgifven reseberättelse, hade domänstyrelsen och landtbruksstyrelsen i skrifvelse till Kongl. Maj:t den 14 december 1898 afgifvit förslag till åtgärder för bekämpande af insekten nunnans härjningar.

I denna skrifvelse hade embetsverken till en början redogjort för hufvudsakliga innehållet i den af extra jägmästaren Timberg afgifna reseberättelse.

I berättelsen hade lemnats en fullständig beskrifning öfver de i Tyskland och Österrike använda medlen för nunnans bekämpande, men på samma gång framhållits, att något under alla förhållanden fullt säkert sådant medel icke vore känt, ehuru åtskilliga med framgång blifvit använda för att bekämpa insekten eller för att minska möjligheten till dess utbredning, och detta med så mycket större verkan ju tidigare ingripandet skett. Hade insekten redan lemnats tillfälle att utveckla sig i större massor, blefve syftet företrädesvis att söka rädda den angripna skogens lif och att till minsta möjliga grad nedbringa svärmningarne af fjärilar, under det att insekthärjningens fullkomliga upphörande finge blifva naturens eget verk.

Efter omförmälade af vissa *direkta utrotningsmedel*, såsom äggplockning och larvdödande m. m., hvilka medel med fördel kunde användas endast vid tidigt iakttagen och således obetydligt framskriden massökning, hade bland de *indirekta utrotningsmedlen*, hvilka lämpade sig för framskriden härjning, framhållits den s. k. *limningen* af träden såsom ett företrädesvis verksamt medel, der ej genom afverkning i så stor omfattning som möjligt af den starkare infekterade skogen betingelserna för insektens utveckling och förökning kunde undanrödjas. Limningen verkställdes på det sätt, att träden på omkring en meters höjd från marken, efter det barken delvis borttagits, försåges med en lim- eller s. k. larvring af 2 centimeters bredd och 4 millimeters tjocklek af en för ändamålet särskildt beredd massa, s. k. larvlim. Der limning af träden skulle verkställas och

totalafverkning af skogen således ej företagas, måste granunderväxten, om densamma kunde gifva larverna näring, öfver allt bortskaffas. Inom härjningsområdet förekommande ungskogar och andra ej äggbelagda bestånd borde isoleras från de infekterade och i härjningsområdets utkanter anläggas s. k. demarkationslinier, afsedda att verka spärrande. Isoleringlinierna borde upphuggas till mindre bredd och i dem anordnas smärre grafvar eller ock s. k. limsträngar, bestående af längs marken lagda mindre stammar, hvarå larvlim anbringades. Demarkationslinierna borde erhålla en bredd af 40 à 50 meter, derå all mindre skog bortskaffades, hvarefter ris och affall uppbrändes, och borde dessa linier eller bälten jemväl förses med limsträngar, om sådant ansåges nödvändigt. Limningens verkan berodde derpå, att återvägen till trädskronorna vore afskuren för de larver, som af en eller annan anledning kommit nedanför limningen. Detta larvernas nedgående till marken kunde bero af flera omständigheter, såsom blåst, hög temperatur o. s. v.

Kostnaderna för limningen hade beräknats till i medeltal för hektar:

barkens rödblekning 1,3 dagsverke à 2,50 kronor	3: 25 kronor
limningsarbetet 2,25 » à » »	5: 63 »
50 kg. lim på arbetsplatsen	8: 12 »
	eller tillsammans 17: 00 kronor.

Äfven om i Sverige bristande öfning i arbetet skulle föranleda högre kostnad, minskade dock de svenska skogarnes stamantal per hektar arbetet, hvarför det angifna medeltalet hade syntes Timberg vara till fyllest äfven för våra förhållanden.

Andra i litteraturen rörande nunnans bekämpande angifna och i skogen försökta utrottningsmedel, såsom antinonin, kalkmjöl, rökning m. m., hade antingen visat sig vara olämpliga på grund af praktiska svårigheter eller ock utan all verkan. Försök att befordra utvecklingen af nunnans parasiter eller att på konstlad väg sprida en hos nunnelarverna förekommande sjukdom, benämnd »Schlaffsucht», eller i dess mest utpreglade och dödande form »Wipfelsjukan», hade visat sig sakna afsevärd praktisk betydelse. Äfven om i fråga om denna senare sjukdoms inympande från sjuka till friska larver laborieförsök kröntes med framgång, hade dock gynsamma resultat dermed ej ernåtts i skogen. I öfrigt försökta medel mot nunnan, såsom dödandet af puppor och fjärilar, de senare genom anbringandet af elektriska strålkastare jemte infångningsapparater m. m., hade icke vunnit något större förtroende.

Slutligen hade erinrats, att de till buds stående utrotningsmedlen borde med all kraft användas å hela härjningsområdet, enär en försummad trakt lätt kunde blifva en hård för fortsatt härjning, och verkan af de å öfriga delar af området nedlagda kostnader derigenom betydligt förminsкас.

Beträffande nuvarande området för nunnans härjningar inom landet hade embetsverken meddelat,

att enligt uppgifter, som till domänstyrelsen inkommit från jägmästarna i Daga, Gripsholms, Stockholms, Ombergs, Kinda och Finspångs revir, fjärilens under 1898 års sommar iakttagna massinvandringar icke förorsakat någon afsevärd äggläggning,

att vid de inom nuvarande härjningsområdet af extra jägmästaren Ramstedt med biträden verkställda undersökningar om fjärilens äggläggning befunnits, att vid senaste svärmningstid 8,909,59 har skogsmark, deraf 1,848,93 har inom Östergötlands län och 7,060,66 har inom Södermanlands län, varit infekterade af insekten,

att enligt beskrifningen till förenämnda öfver härjningsområdet upprättade sammandragskarta inom detta område funnes allmänna skogar med en areal af 3,170,83 har och enskilda skogar med en ytvidd af 5,738,76 har; samt

att å det för insektens härjningar utsatta området skogen varit

å	325,47	har	totalt	förstörd,
»	479,16	»	till	hälften förstörd,
»	1,989,05	»	belagd	med öfver 1,500 ägg pr stam,
»	1,701,78	»	»	från 500—1,500 ägg pr stam samt
»	4,414,13	»	»	under 500 » » »

Med stöd af den sålunda vunna utredningen rörande omfånget och beskaffenheten af nunnans härjningar inom Södermanlands och Östergötlands län funne embetsverken sig med allt fog kunna uttala den mening, att en stor fara hotade skogarne och att, efter allt att döma, en ännu större skogsförödelse än under år 1898 vore att förvänta genom insektens skadegörelse under 1899 års sommar. Då insektens härjningar tagit en sådan utsträckning och visat sig pågå med en så stark intensitet, funnes föga förhoppning att äfven med de mest energiska åtgärder kunna på en gång stäcka insektens framfart och bringa härjningen att omedelbart upphöra, i all synnerhet som mera komplicerade utrotningsmedel ej kunde användas i våra vidsträckta skogar, och insekten i dem städse med

lätthet funne nya, närmare eller fjärrare belägna områden för sitt förstörelsearbete.

Det oaktadt ansåge embetsverken, att man icke borde underlåta att med alla till buds stående medel söka bekämpa insekten. Genom anlåtande af dessa medel skulle åtminstone insektens massökning i allt jemt stegrad progression kunna förekommas och dermed äfven faran för insektens spridning till andra trakter minskas, allt i afvaktan att genom naturens egna åtgöranden insekthärjningen komme att upphöra. I sådant syfte borde samverkande åtgärder vidtagas å så väl de allmänna som ock de i enskild ego varande skogarne inom hela det infekterade området. Det kunde dock icke förväntas, att den enskilde skogsegaren, som i allt fall lede skada och förlust genom insektens angrepp, skulle vidtaga och bekosta dyrbara utrotningsåtgärder, desto mindre som han måste använda alla för honom tillgängliga arbetskrafter för att tillgodogöra sig sina redan till undergång dömda skogstillgångar. Under sådana förhållanden fordrades statens mellankomst och hjälp, och särskildt syntes det tillhöra staten att bekosta administrationen vid insekthärjningens bekämpande. De allmänna skogarne utgjorde omkring 36 procent och de enskilda skogarne omkring 64 procent af härjningsområdet. Då de allmänna skogarne till allra största delen utgjordes af häradsallmänningar, af hvilka kronan icke åtnjöte någon afkomst, borde i fråga om de åtgärder, som af staten bekostades, för dessa skogar tillämpas samma grund som för enskildes skogar. Å skogen till det inom området befintliga förra militiebostället Ålberga med en areal af 135 har skogsmark tillkomme det deremot staten att ensamt vidtaga erforderliga åtgärder.

Af åtgärder, som domänstyrelsen och landtbruksstyrelsen funnit i stort sedt vara för skogsförhållandena i fråga verksamma mot insekthärjningen, hade i första rummet framhållits en forcerad afverkning af den mer eller mindre angripna skogen, enär insektlarverna derigenom beröfvades tillgång på för dem lämpliga födoämnen och i brist på sådana förginges af svält, innan utvecklingen fortskridit till förpuppning och fjärilbildning. Men äfven om arbetskrafter funnes att tillgå i sådan utsträckning, att skogen kunde nedhuggas, skulle dock efter all sannolikhet en sådan åtgärd för skogsegarne blifva mycket förlustbringande, enär de betydliga virkeskvantiteter, som härigenom erhöles, till följd af ortens synnerligen dåliga transportförhållanden hvarken hunne förädlas eller i rätt tid fraktas till utskeppningsort. Skogsafverkningens hastigare eller långsammare bedrifvande borde därför helt och hållet lemnas be-

roende af den enskilde skogsegarens åtgöranden, för så vidt staten ej skulle efter frivillig öfverenskommelse inköpa vissa skogstrakter för att omedelbart och antagligen med stor förlust afverka dessa, en åtgärd, som embetsverken dock ansåge sig icke böra ifrågasätta.

Å Jönåkers härads allmänningar äfvensom å förra militiebostället Ålberga hade domänstyrelsen emellertid redan gått i författning om högst betydliga afverkningar, hvarjemte, enligt hvad känt vore, de enskilde skogsegarne inom härjningsområdet anordnat skogens tillgodogörande i största möjliga mån.

Andra medel, hvilka jemnsides med en forcerad skogsafverkning borde komma till användning i det skede, hvari härjningen nu befunne sig, hade domänstyrelsen och landtbruksstyrelsen ansett vara: 1) *limning af stammar i äggbelagda bestånd*, 2) *anbringandet af demarkationslinier* samt 3) *anbringandet af isoleringslinier*.

Limning af stammar i äggbelagda bestånd borde verkställas och bekostas af staten, under vilkor att så väl den enskilde skogsegaren som ock allmänningsdelegarne å deras markområden sjelfva nedhögge all sådan underväxt och småskog, hvarå larverna i annat fall kunde återuppstiga å de limmade gröfre stammarne, i hvilket fall limningen blefve utan verkan. Då med limningen afsåges, utom möjligheten att rädda träden från undergång, att genom att beröfva de å marken nedstigna larverna tillräcklig föda hindra deras vidare utveckling och således minska en blifvande svärmning af äggläggande fjärilar, syntes allt arbete med limningen och dermed nödvändigtvis sammanhängande åtgärder böra bekostas af staten. Medelkostnaden för dylika arbeten i utlandet hade, med beräkning af ett dagsverkspris af 2,50 kronor, af Timberg angifvits till 17 kronor för hektar, men af flera skäl borde med hänsyn till våra förhållanden kostnaden höjas och beräknas till 20 kronor för hektar. Då, enligt de gjorda undersökningarna om förekomsten af äldre skogsbestånd inom härjningsområdet, limning kunde ifrågakomma å högst 4,000 har, skulle således kostnaderna härför komma att uppgå till 80,000 kronor. I detta belopp vore dock aflöning till förmän och jägmästare ej inberäknad.

Anordnandet af demarkationslinier till 40 meters bredd i härjningsområdets ytterkanter hade för en sträcka af i rundt tal 30,000 meter beräknats kosta i allt 8,000 kronor. Dessa liniers eller bältens upprödning och skötsel borde helt och hållet ombesörjas och bekostas af sta-

ten. För deras anordnande å enskildt område måste naturligen medgifvande erhållas.

Isoleringslinier inom det angripna området afsåge företrädesvis skydd för ungskogar, hvilka hotades af insektens angrepp genom larvernans öfverförande från närliggande äldre bestånd. Dessa liniers anordnande borde därför tillkomma skogsegaren, ehuru med den hjälp från det allmännas sida, att limsträngarnes utläggning, sedan linierna blifvit upphuggna, verkställdes och bekostades af staten. Dervid borde dock fastas det vilkor, att skogsegaren skulle taga sådan vård om sina beteskreatur, att dessa ej genom trampning eller på annat sätt skadade de utlagda limsträngarne. Efter approximativ beräkning erfordrades dylika isoleringslinier å en sträcka af omkring 80,000 meter. Kostnaderna för limsträngarnes utläggande å denna sträcka uppginge till i rundt tal 5,000 kronor.

För administration af de sålunda föreslagna åtgärderna äfvensom för att tillhandagå enskilde skogsegare med råd och anvisningar i fråga om allt hvad som rörde insekthärjningens bekämpande borde tre yngre skogstjenstemän af domänstyrelsen förordnas och på orten stationeras för en tid af nio månader från 1899 års början.

Derjemte erfordrades tio förmän under en tid af nio månader, eller från och med januari till och med september, och ytterligare tio sådana under en tid af tre månader, eller från och med april till och med juni.

Aflöningen för den af skogstjenstemännen, hvilken borde förordnas såsom biträdande jägmästare med skyldighet att ansvara för det helas gång, kunde ej sättas lägre än 300 kronor för månad, jemte ersättning för en tjenstehäst med 600 kronor för hela tiden. För de två andra skogstjenstemännen borde aflöningen utgå med tillhoppa 450 kronor för månad. Förmän, företrädesvis utexaminerade skogslärlingar, kunde erhållas mot ett månadsarfvode af 105 kronor eller efter 3,50 kronor för dag.

På grund af hvad sålunda anförts hade embetsverken uppgjort följande kostnadsberäkning:

Arbetskostnader, materialier m. m.

för limning af 4,000 har skogsbestånd	kronor	80,000: —	
» anordnande af demarkationslinier	»	8,000: —	
» » » isoleringslinier	»	5,000: —	kronor 93,000: —
			Transport kronor 93,000: —

Transport kronor 93,000:—

Administrationskostnader:

till aflönande af			
1 biträdande jägmästare under nio månader	kronor	2,700:—	
2 assistenter under nio månader.....	»	4,050:—	
10 förmän » » »	»	9,450:—	
10 d:o » tre »	»	3,150:—	
ersättning för tjenstehäst åt biträdande jägmästaren	»	600:—	kronor 19,950:—
		tillsammans kronor 112,950:—	

Under år 1899 komme emellertid med stor sannolikhet att påfordras åtgärder för nunnans bekämpande jemväl utom nu angifna område och således inom nya infektionshärdar, om hvilkas förekomst man först vid iakttagelser under våren och sommaren kunde erhålla kännedom. Då det vore af den allra största vigt, att kraftiga åtgärder omedelbart kunde vidtagas för att söka omintetgöra dessa insektens första angrepp eller åtminstone förekomma dess ohejdade massökning å de nya härdarne, borde enligt embetsverkens åsigt nyss angifna kostnadssumma ökas med ett ganska betydligt belopp. Med afseende härå hade embetsverken ansett, att ett anslag af 200,000 kronor borde ställas till domänstyrelsens disposition för åtgärder under år 1899 till nunnehärjningens bekämpande.

För att erforderliga arbeten måtte kunna bringas i verkställighet redan vid innevarande års början, borde domänstyrelsen erhålla bemyndigande att till bestridande af kostnaden för sådana arbeten dels använda hvad som återstode af de jemlikt kongl. brefvet den 30 september 1898 för undersökningar rörande insekten nunnans utbredning m. m. beviljade 7,000 kronor, dels ock förskottera af under händer varande medel ett belopp af högst 25,000 kronor.

På grund af hvad sålunda anförts hade embetsverken hemställt,

dels att 200,000 kronor, utöfver redan beviljade 7,000 kronor, måtte anslås till nunnehärjningens bekämpande under år 1899, att ställas till domänstyrelsens disposition,

dels att domänstyrelsen måtte bemyndigas

ej mindre att förordna tre skogstjenstemän att ordna och öfvervaka åtgärder i nyssberörda syfte mot arfvoden och ersättning för årets nio första månader af sammanlagdt 7,350 kronor,

än äfven att i öfverensstämmelse med ofvan angifna grunder låta verkställa och af anslaget bestrida utgifter för arbeten m. m. till förekommande af insektens skadegörelse å skog,

dels att domänstyrelsen måtte ega att för dylika arbetens omedelbara vidtagande ej allenast använda hvad som återstode af de jemlikt kongl. brefvet den 30 september 1898 för undersökningar rörande nunnehärjningen m. m. anvisade 7,000 kronor, utan äfven, för att sedermera ersättas af ofvan begärda anslag, af under händer varande medel dertill förskottera ett belopp af intill 25,000 kronor,

dels slutligen att hvad som möjligen kunde af anslaget återstå vid 1899 års utgång måtte för samma ändamål, om sådant erfordrades, få användas under näst derpå följande år.

Den förödelse, insekten nunnan åstadkommit å betydande skogsområden inom Södermanlands och Östergötlands län, innebure, enligt t. f. departementschefens förmenande, tvifvelsutän en allvarlig maning att söka med alla till buds stående medel hämma insektens vidare utbredning. Redan vid anmälan om insektens första uppträdande inom vårt land hade Kongl. Maj:t enligt bref den 30 september 1898 meddelat föreskrifter om vidtagande af sådana åtgärder, som i frågans dåvarande läge funnits vara af omständigheterna påkallade och hvilka afsett att erhålla fullständig kännedom om insektens härjningar och medlen för densamma utrotande. Sedan de utredningar, som med anledning häraf och i öfrigt på föranstaltande af domänstyrelsen vidtagits, numera afslutats, funne sig t. f. departementschefen också ega fullgiltig anledning tillstyrka de direkta åtgärder till förekommande af insektens massökning och minskande af faran för dess spridning, embetsverken med ledning af berörda utredningar funnit vara af beskaffenhet att med utsigt till framgång kunna och böra vidtagas.

Då med dessa åtgärder åsyftades att förekomma en allmän skogsförödelse inom vidsträckta områden af vårt land, samt främjande af detta mål måste anses vara ett statsintresse af icke ringa betydelse, syntes det äfven vara i sin ordning, att staten, ehuru de under dess egen disposition varande skogar hittills endast i ringa mån berörts af insektens härjningar, trädde emellan och under de vilkor embetsverken föreslagit understödde de enskilde skogsegarne i kampen mot den fara, som genom insektens fortsatta utbredning hotade en af vårt lands mest värderika tillgångar, eller dess skogar.

Kostnaden för vidtagande af de nu föreslagna åtgärderna för insek-

tens bekämpande inom det redan kända området för densammas härjningar hade af embetsverken beräknats till 112,950 kronor. Derest under innevarande års vår eller sommar skulle befinnas, att insekten utbredd sig utöfver nyssnämnda område, erfordrades emellertid åtgärder för att söka hämma densammas skadegörelse äfven inom de nya områden, till hvilka den kunde hafva sträckt sina härjningar. Då kostnaden härför icke nu kunde beräknas, ansåge t. f. departementschefen, i likhet med embetsverken, att till bekämpande af insekten nunnans härjningar borde utöfver förenämnda 112,950 kronor anvisas ytterligare ett ganska betydligt belopp, hvaraf det, som vid innevarande års slut möjligen kunde komma att återstå, borde, om så erfordrades, få användas under näst derpå följande år.

Åberopande hvad han nu anfört och med erinran att Kongl. Maj:t enligt bref den 13 januari innevarande år dels medgifvit, att hvad som ännu återstode af det enligt brefvet den 30 september 1898 anvisade belopp af sjutusen kronor finge af domänstyrelsen användas till bestridande af kostnader för åtgärders vidtagande för bekämpande af insekten nunnans härjningar, dels ock anbefalt statskontoret att för nämnda ändamål förskottsvis af under händer varande medel till domänstyrelsen utbetala ett belopp af högst tiotusen kronor, hemstälde t. f. departementschefen, att Kongl. Maj:t måtte för Riksdagen framlägga det förslag, förevarande proposition innefattar.

Med anslutning till hvad t. f. departementschefen till statsrådsprotokollet anfört, får utskottet uttala den mening, att den skada, insekten nunnan redan åstadkommit, och den förödelse, dess ohejdade utbredande otvifvelaktigt skulle komma att föranleda, synas gifva vid handen, att detta skadedjurs förhärjande uppträdande innebär en för landets skogar i allmänhet så allvarlig fara, att dess bekämpande måste vara en statens angelägenhet, den der icke kan utan oberäkneliga följder åsidosättas. Vid sådant förhållande finner utskottet också, att anslag af allmänna medel för de till insektens undertryckande och utrotande erforderliga åtgärder för närvarande icke kan förvägras.

Beträffande det belopp, som nu bör af Riksdagen för ändamålet anvisas, synes emellertid den kongl. propositionen icke innehålla all önskelig utredning. För de i ofvannämnda syfte inom redan känt område föreslagna åtgärder hafva domänstyrelsen och landbruksstyrelsen beräknat en kostnad af 112,950 kronor. Men härvid är att märka, att, under det extra jägmästaren Timberg, som satts i tillfälle att bereda sig särskild

förfarenhet i dessa ämnen, angifvit medelkostnaden för den af de föreslagna åtgärderna, som innebär limning af stammar i äggbelagda bestånd, till 17 kronor för hektar, denna kostnad blifvit af embetsverken, utan närmare anförda skäl beräknad till ett förhöjdt belopp af 20 kronor, hvilken förhöjning för 4,000 hektar ingår i nämnda summa med 12,000 kronor.

Med afseende å sannolikheten af att åtgärder komme att påfordras för nunnans bekämpande äfven utom det nu härjade området och således inom nya infektionshärdar, hafva embetsverken ansett, att ofvan angifna kostnadssumma borde ökas till 200,000 kronor. Sistnämnda belopp har också nu blifvit af Kongl. Maj:t för ändamålet äskad, dock i sjelfva verket nedsatt derigenom att i densamma inbegripits ersättning för de jemlikt kongl. brefvet den 30 september 1898 för undersökningar rörande nunnehärjningen m. m. anvisade 7,000 kronor. Till stöd för kostnadssummans höjande från 112,950 kronor till 200,000 kronor har endast anförts, att ett ganska betydligt belopp synes vara erforderligt för insektens bekämpande inom nya infektionshärdar; och gifvet är att någon exakt beräkning i detta afseende icke kan framläggas. Utskottet finner emellertid ökningen vara väl hög och föreställer sig, att hela anslagssumman lämpligen bör bestämmas till 150,000 kronor.

Med afseende å hvad sålunda blifvit anfördt, får utskottet, som icke haft något att erinra mot anslagets utgående från skogsmedlen, hemställa,

att Kongl. Maj:ts förevarande framställning må på det sätt bifallas, att Riksdagen medgifver, att till ersättande af de enligt kongl. bref den 30 september 1898 och den 13 januari innevarande år, angående åtgärder till förekommande af skada af larven till fjärilen nunnan, till domänstyrelsen af statskontoret utbetalade belopp äfvensom för vidtagande i hufvudsaklig öfverensstämmelse med domänstyrelsens och landtbruksstyrelsens förslag af åtgärder till bekämpande af insekten nunnans härjningar må af innevarande års skogsmedel få användas ett belopp af högst 150,000 kronor.

Stockholm den 24 februari 1899.

På statsutskottets vägnar:

CHR. LUNDEBERG.

Rättelse

i statsutskottets utlåtande N:o 7.

Sid. 34 rad 4 nedifrån står: 7:o)
läs: 8:o)

Rättelse.

I statsutskottets utlåtande n:o 10, sid. 35, rad. 19 uppi från

står: »under nästföregående punkt»

läs: »under punkten 16:o här ofvan»
